

המנכש מלקטן עלין יתרים: **נחסיום**. מפרש לקמן דחסיות דבר שאין זרעו כלה כגון הלוף והשום והצללים: **אוכל מהס עראי**. ולא חיישינן שמה קודם שזרעם הוטבלו למעשר דכיון דמעשר דידהו מדרבנן בעלמא הוא לא חיישינן להכי ועוד דכיון דקיס לן צהאי

כותי שלא עישר כדקמני ומעשרן ודאי מסתמא לא צאו ל ידי גורן^(א) מחסיות אלא בצביל מעשר. כן נראה צעיני: **ומעשן** ודאי. דקיס לן ביה שלא עישר: **למוצאי שביעים מוסר**. לאכול אותן עלין שגדלו בשמינית דודאי גידוליהן רצין על עיקר איסור המעורב בהן. ואחרים פרשו דקיס לן דהכי הוא ואין נורך: **ודלמא בעערובת**. כלומר שנתערבו מאליהן אחר כך בחסיות אחרות: **המנכש קסני**. וצעוד שהוא מנכש משמע שחולש ואוכל אף על פי שאין כאן תערובת: **ודלמא צמדוכנין**. שטוחן חסיות הללו קודם שנטען: **חשוד קסני**. ולא טרח צהכי. הלכך אפשרא לה צעיין דאתו גדולין של שמינית ומצטלין עיקר של שביעים: **לימא סיהוי סיוצתיה דרבי יוחנן ורבי יונתן**. דרבי יוחנן דלמחר לעיל [מ:]

ילדה סקצכה צוקנה וכו' אסור ולרבי יונתן דלמחר לעיל [סס] צלל שנטעו בצרכי אע"פ שנתקר הכרס אסור אלמא סבירא להו דאין גדולין מעלין את העיקר: **שניא שביעים הואיל ואיסורה על ידי קרקע**. דכתיבי ושצתה הארץ^(ד) צטילתה על ידי קרקע מה שאין כן ערלה דחסרון זמן גרס לה איסורא וכלאיס נמי תערובת הוא דקא גריס: **חייבה נמעשר**. היינו מעשר מן המעשר שהיתה חייבת צו קודם שזרעה ולא בטולה דפטירי בשביעים משום דהפקרא נינהו: **ובשביעים**. שרריך לבער את הכל קודם זמן הביעור: **ואותה ליטרא מעשר עליה ממקום אחר**. מעשר מן המעשר אצל מיניה וציה לא דכיון דליטריין דמוסתת פטירי הוה ליה מן הפטור על החיוב:

מעשר

ע"י קרקע: **הרי מעשר וכו' ליטרא מעשר טבל**. ליטרא של טבל שהורס מעשר מן המעשר דהיינו תרומת מעשר ורעה בקרקע כשאינה מעושרת: **והרי היא כעשרה ליטריין**. עם התוספת והעיקר שרצו גידוליו כ"כ: **חייבה נמעשר**. כל ^(א) עשר ליטריין: **ובשביעים**. נמי ששביעים נוהגת בהן שהרי הוא כדגן מעושר בעלמא שזרעו חייב בכל: **ואוסה ליטרא**. שזרע לוי כשאינה מעושרת אע"פ שעיסרה עכשיו לריך לעשרה פעם שניה תרומת מעשר שהינח הלוי אשתתק שלא הפריש ממנה שצדין הוא שלא ישתכר בכך שזרעה כשאינה מעושרת: **ומעשר עליה ממקום אחר**. מפירות של אשתתק. והו ממנ"א ולא מפירות של שנה זו שאין מעשרין מן החדש על הישן. **לישנא** ^(ג) אחריתא ממנ"א לא ידעינן מנ"ר: **לפי חשבון**. יעשר הליטרא שהינח אשתתק. אלמא דאין צטילתה ע"י קרקע דאע"ג שזרעה חייב בתרומת מעשר וק' לר' אמיי דפשיטא ליה דגדולי היתר מעלין את האיסור דהא חויזין הכא דחייב להפריש מעשר של אותה ליטרא לפי חשבון:

יונתן, דלמני לעיל גבי ילדה סקינכה צוקנה וגבי צלל שנטעו בצרכי דגדולי היתר אינם מעלין האיסור: אמר רבי יצחק שאני שביעיות הואיל ואיסור על ידי קרקע בשלח גבי על ידי קרקע. כלומר שביעות היתרו ואיסורו תלוי על ידי קרקע ואין החרת גידולין תלוי בנמשה האדם דכי אחיא שמינית הס היתר אכל לעיל בכך דילגה ספינכה צוקנה היתיר תלוי בנמשה האדם שסבכה דמי למצטל איסור כמתלה אכל שביעות ממילא משתרין גידולין למוצאי שביעים וכן בהך דרבי יונתן דצלל שנטעו בכרס ונתקר הכרס היתיר צא על ידי שנתקר הכרס ולכן לא מצטלת היתר לאיסור: והרי מעשר דאיסורו על ידי קרקע ואין המירו על ידי קרקע דתניא ליטרא מעשר טבל שנטעה והרי היא כעשר ליטרים חייבת נמעשר ובשביעות ואותה ליטרא מעשר עליה לפי חשבון היתא טבולה לתרומת מעשר כלומר שהיא של מעשר ראשון והרי היא טבולה לתרומת מעשר וגדולין טבל גמור:

בערלה על ידי שסבכה צוקנה וצכלאוס על ידי עקירת הכרס לא חשביון להו מעורבין ודמי למצטל איסור בידיס הלכך אין גידולין מעלין את העיקר: והרי מעשר דאיסורו על ידי קרקע הוא. דהזרע סתה תבואה מתוקמת חזרה להיות טבל: ואין בשבילתה על ידי קרקע. כשמתערבין ממילא גדולין מן העיקר: לישראל מעשר טבל. מעשר ראשון שלא הופרש ממנה תרומת מעשר: חייבת. אותה ליטרא נמעשר בשני המעשר ובשביעות אס זרעה בשביעות אכל הזרע בשביעות פטור מן המעשר ואף על פי שאותה ליטרא הופרש ממנה תרומה גדולה ומעשר הדרכ לטבולה וזרין לתקן אותה כמתחלה לפי שמתצטלה גידולין: ואותה לישראל מעשר עליה לפי חשבון. כלומר מפריש עליה עשרי מליטרא מנמעשר הטבול לתרומת מעשר ואף על פי שחייבנה דכין טבל להפריש עליה תרומה ומעשר היינו מדרבנן בעלמא לחומרא דגדולין לא מצטלין לעיקר אף על גב דמתערבין ממילא:

הנודר מן הירק פרק שביעי נדרים

נחסיות. מפרש לקמן: **אוכל מהן עראי**. כמו שאר טבל גמור: **ומעשין ודאי**. ולא דמאי דודאי כותי לא הפריש מעשר מהן כלל: **רשנ"א אומר וכו'**. טעמייה דנפשיה קאמר: **אס ישראל חשוד על השביעים**. שחשוד שנטע חסיות שביעות בשמינית ^(ב) ישראל המנכש עמו בשמינית מותר לו לאכול מהן משום דגידולי היתר שגדלו בשמינית מעלין את האיסור: **ודלמא**. הא דרבי שמעון צן אלעזר דגידולי היתר מעלין את האיסור צדצר שזרעו כלה. וקא פריך ומי מלית אמרת דצדצר שזרעו כלה מיירי והתניא ואלו הן חסיות הלוף לופיני"א מכלל דצדצר שאין זרעו כלה מיירי ואפי"ה מותר ושעמ מינה גידולי היתר מעלין את האיסור ולעולם מהא פשטה: וקא פריך עלה דלמא מהא לא תפשוט דצמדוכנין קא מיירי ושמא כלו כשהן נידוכין דליתא לעיקר צעין שהוא מתכוין לכותשן כדי שיהו צטלין:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אס ישראל וכו' וישראל מנכש עמו בשמינית: (ב) ד"ה ודלמא וכו' אז אימיה בעין כגון בעיא: (ג) ד"ה חייבת נמעשר כל הדגירה לערין וכו' וחייב בכל:

לענין רש"י

לופיני"א. תרומס.

פירוש הרא"ש

המנכש עם הבורי בחסיות. כרייתא היא צמורות צפי והזרע מרומן. הזרע פשתן עוקר וחולש מהה להרחיב לנותרים כדי שיגדלו היטב: אוכל בהן אכילת עראי. כדן פועל שאוכל במלכותו שהוא עושה ומותר לאכול בעראי מדבר שלא נגמרה מלכתמו למעשר ולא חיישינן שמה כותי זרע טבל גמור וקיימא לן דגדולי טבל טבל ואסור אף צאכילת עראי: ומעשרן דאי. אס צא לאכול מוס קבע או אס לקח מן הכותי דליתו מעשר מה שהוא מוכר: אם היה ישראל חשוד על השביעיות. יש לחוש שמה פירות אלו גדלו בשביעים: למוצאי שביעיות מותרין. כי מצטטלו כרוב גדולי היתר ולא דוקא חשוד והוא הדין נמי אס היו פירות שביעות והאי אלא אורחא דמילתא נקט שביד חסודים מנאליס פירות שביעות דאי הוה אסרינן בודאי לא הוה מקילינן נחשוד: בי קאמר ר"ש ברבר שזרעו בלה. כגון תבואה אכל צלל דישמעאל דאין זרעו כלה לא מצטלין גדולין את העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס דאין גידולי היתר מעלין את האיסור: שניא שביעיות הואיל ואיסורה על ידי קרקע בשבילתה גבי על ידי קרקע. כלומר צעודו מחובר לקרקע יולא מהיתר לאיסור שיואל מששית לשביעות וכן מאיסור להיתר משביעות לשמינית והואיל ואיסור והיתר מתערבין מעצמן חשביון להו מעורבין וגדולי היתר מעלין את האיסור אכל ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס דאין גידולי היתר מעלין את האיסור: שניא שביעיות הואיל ואיסורה על ידי קרקע בשבילתה גבי על ידי קרקע. כלומר צעודו מחובר לקרקע יולא מהיתר לאיסור שיואל מששית לשביעות וכן מאיסור להיתר משביעות לשמינית והואיל ואיסור והיתר מתערבין מעצמן חשביון להו מעורבין וגדולי היתר מעלין את האיסור אכל ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון

העיקר: הלוח. מין קטנית הוא ואין זרעו כלה: ודלמא במדוכבין. שרכן וערבן עם פירותיו וצטלין צמוחן טעם: חשוד קתני. ואין דרכו לטרוח ולצטל האיסור על ידי דיסה: ודלמא בתערובת. הא דקמני צמוצאי שביעות מותרין היינו לאכול עמו צביתו פירותיו תלושין ועירב כל פירותיו יחד דהיינו דבר שאין צו טורח ורוב פירותיו של היתר הם: המנכש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ינוכש והכי נמי הוה מצי לשנויי אקושיא דמדוכנין: ליבא תהויו תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן. דלמני לעיל גבי ערלה וכלאי הכרס שאי אפשר להתערב יחד איסור והיתר מעצמו צמוחב צלא מעשה ידי אדם כגון